

Retningslinjer for hvordan Forskningsetisk utvalg i DNVA fungerer som redelighetsutvalg for CAS

Forslag fra Forskningsetisk utvalg fremlagt for CAS 15. november 2018.
Forslaget er godkjent av Akademiets presidium 27. mai 2019.

Innledning

Ifølge Forskningsetikkloven (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-04-28-23>) § 6 har CAS som forskningsinstitusjon, plikt til å ha et redelighetsutvalg. "Utvalget skal ha nødvendig kompetanse i forskning, forskningsetikk og jus. Utvalget skal ha minst ett medlem som ikke er ansatt ved institusjonen."

Det er imidlertid ikke et krav at hver enkel forskningsinstitusjon skal ha sitt eget redelighetsutvalg. Forskningsinstituttene bruker for eksempel det samme forskningsetikk- og redelighetsutvalget: (<https://www.abelia.no/bransjeforeninger/ffa-forskningsinstituttene-fellesarena/forskningsetisk-utvalg/>).¹

Siden CAS ikke har ansatte forskere, er vi i en spesiell situasjon og minner i så måte mest om DNVA. Vi ønsker derfor å vurdere muligheten for at Forskningsetisk utvalg ved DNVA, supplert med én ansatt fra vår administrasjon, kan fungere som vårt redelighetsutvalg.

Saksgang og oppgaver

Vi ser for oss at saksgangen ved en for oss aktuell klage vil kunne være som følger:

Dersom en forsker i prosjekt på CAS innklages til CAS for vitenskapelig uredelighet, skal personen varsles og nærmeste leder på forskerens hjemmeinstitusjon skal få skriftlig melding fra CAS om klagen.

Vi forutsetter at dersom forskeren er ansatt ved en norsk institusjon skal saksbehandlingen foregå ved den institusjonen vedkommende er ansatt og saken skal opp i det (de) aktuelle redelighetsutvalg ved denne institusjonen. CAS' redelighetsutvalg skal i slike tilfeller ikke være et organ for gjenopptaking av saker som er ferdig behandlet i ander organ etter reglene i Forskningsetikkloven .

Når saksbehandlingen ved hjemmeinstitusjonen har konkludert med brudd på etiske normer, er det CAS' redelighetsutvalgs oppgave å gi råd til CAS med vurdering og forslag til reaksjoner ved brudd av forskjellig alvorlighetsgrad.

¹ I dette notatet er flere av formuleringene fra denne siden anvendt.

Dersom en utenlandsk forsker i prosjekt på CAS innklages til CAS for vitenskapelig uredelighet og saken ikke blir behandlet av dennes institusjon, eller ikke blir behandlet på en måte som er i overensstemmelse med Forskningsetikkloven og de aktuelle forskningsetiske normer, skal CAS' redelighetsutvalg fungere som et rådgivende organ for CAS. Utvalget skal i slike tilfeller ikke selv utrede saken, men kan i tillegg til å gi råd om prosessen også bistå i arbeidet med å nedsette et ad hoc-utvalg som skal stå for utredningen og konkludere om det foreligger et brudd eller ikke. Når et slikt ad hoc-utvalget konkluderer med brudd, skal CAS' redelighetsutvalg foreslå reaksjoner.

Uttalelsen fra CAS' redelighetsutvalgs skal gis skriftlig. Den skriftlig uttalelsen skal inneholde sakens bakgrunn og fakta samt utvalgets vurderinger og råd. Forskningsetisk utvalg formidler sin uttalelse til CAS' ledelse som fatter det endelig vedtak om reaksjon i sitt styre.

Mulige reaksjoner

Dersom forskeren er involvert i et pågående prosjekt på CAS, kan et brudd medføre at personen må gå ut av prosjektet og mister sin tilknytning til CAS.

Dersom forskeren er gruppeleder kan hele prosjektet termineres.

Dersom publiserte forskningsarbeid tilknyttet et CAS prosjekt er vurdert som klart uetterrettelig, skal dette bekjentgjøres på CAS' hjemmesider.